Cuprins

Abrevieri XIII

Capitolul I. Dreptul constituțional – ramură principală a dreptului 1
§1. Societatea, statul, dreptul 1
a) Societatea 1
b) Statul 3
c) Dreptul 4
§2. Fundamentele dreptului 5
a) Morala 5
b) Religia 6
c) Politica 7
§3. Distincția drept obiectiv - drept subiectiv 8
§4. Distincția drept natural - drept pozitiv 10
§5. Ramurile de drept. Distincția drept public - drept privat 11
§6. Dreptul constituțional ca ramură de drept 12
§7. Dreptul constituțional ca disciplină de studiu 14
Test-grilă 15
Teme de referat 16
Bibliografie 16

Capitolul II. Izvoarele dreptului constituțional. Raporturile juridice de drept constituțional 18
§1. Noțiunea de izvor de drept 18
a) Izvor material de drept 18
b) Izvor formal de drept 19
§2. Ierarhia izvoarelor de drept 19
§3. Izvoarele dreptului constituțional 21
a) Constituția 22
b) Legea 22
c) Actele normative cu putere de lege 22
d) Tratatele internaționale 23
e) Regulamentele de organizare și funcționare a Parlamentului 24

f) Jurisprudența constituțională....24
g) Tradițiile și practicile constituționale....25
h) Doctrina....25
§4. Raporturile juridice de drept constituțional....26
4.1. Caracteristicile raporturilor juridice de drept constituțional....26
4.2. Elementele raporturilor juridice de drept constituțional....27
A. Subiectele....27
B. Conținutul....29
C. Obiectul....31
Test-grilă....33
Teme de referat....34
Bibliografie obligatorie....35
Bibliografie suplimentară....35

Capitolul III. Teoria constituției....36
§1. Noțiunea de constituție....36
§2. Definiția constituției....37
§3. Caracteristicile constituției....37
§4. Conținutul normativ al constituției....37
§5. Apariția (adoptarea) constituției....38
Temă de referat....40
Temă de referat....42
§6. Modificarea (revizuirea) constituției....42
§7. Suspendarea constituției....44
§8. Abrogarea constituției....45
Test-grilă....46
Teme de referat....47
Bibliografie obligatorie....47
Bibliografie suplimentară....48

Capitolul IV. Supremația constituției....49
§1. Supremația constituției....49
1.1. Justificarea supremației constituției....49
1.2. Manifestarea supremației constituției....50
§2. Justiția constituțională....50
2.1. Caracteristicile justiției constituționale....50

2.2. Reguli speciale aplicabile justiției constituționale 51
2.3. Dialogul dintre justițiile constituționale.....52
§3. Apariția controlului de constituționalitate.....52
§4. Noțiunea controlului de constituționalitate 53
§5. Fundamentarea științifică a controlului de constituționalitate.....54
§6. Obiectul controlului de constituționalitate 54
§7. Clasificarea controlului de constituționalitate.....56
§8. Consecințele controlului de constituționalitate 58
Test-grilă.....59
Teme de referat 60
Bibliografie obligatorie.....60
Bibliografie suplimentară.....61

Capitolul V. Dezvoltarea constituțională a României.....62
§1. Perioada preconstituțională (1740-1860) 62
§2. Perioada formării statului român modern.....64
§3. Perioada celui de-al Doilea Război Mondial.....67
§4. Perioada constituțiilor socialiste 70
§5. Perioada actelor constituționale (1989-1991) 72
§6. Constituția din 1991 și revizuirea din 2003 74
Test-grilă.....76
Teme de referat 77
Bibliografie obligatorie.....77
Bibliografie suplimentară.....78

Capitolul VI. Constituționalizarea dreptului.....79
§1. Noțiunea de constituționalizare a dreptului.....79
§2. Factorii constituționalizării dreptului 80
§3. Consecințele constituționalizării dreptului.....80
§4. Constituție și constituționalism la nivelul Uniunii Europene – noțiuni și distincții 81
§5. Natura juridică a Uniunii Europene 82
§6. Ordinea juridică a Uniunii Europene 83
§7. Raportul dintre ordinea juridică a Uniunii Europene și ordinile juridice naționale 83
Test-grilă.....85
Teme de referat 86

Bibliografie obligatorie 87
Bibliografie suplimentară 87

Capitolul VII. Cetățenia română. Partea I 88
§1. Noțiuni de bază 88
1.1. Etnia și grupul etnic 88
1.2. Naționalitatea și națiunea 89
1.3. Cetățenia și statul 89
§2. Natura juridică a cetățeniei 90
§3. Evoluția istorică a cetățeniei în România 92
§4. Principiile cetățeniei române 93
Test-grilă 96
Bibliografie obligatorie 97
Bibliografie suplimentară 97

Capitolul VIII. Cetățenia română. Partea a II-a 99
§1. Dobândirea cetățeniei 99
1.1. Moduri de dobândire a cetățeniei 99
A. Nașterea 99
B. Adopția 100
C. Acordarea la cerere 101
D. Redobândirea cetățeniei 103
1.2. Procedura acordării cetățeniei 104
§2. Pierderea cetățeniei 107
A. Retragerea cetățeniei 107
B. Renunțarea la cetățenie 108
C. Adopția copilului cetățean român de către un cetățean străin 109
D. Stabilirea filiației copilului găsit pe teritoriul României 110
§3. Dovada cetățeniei române 111
§4. Cetățenia de onoare 111
§5. Dubla/multipla cetățenie 111
§6. Corelația dintre cetățenia română și cetățenia Uniunii Europene 112
Test-grilă 114
Bibliografie obligatorie 115
Bibliografie suplimentară 116

Capitolul IX. Drepturile și libertățile fundamentale.....117
§1. Drepturi și libertăți fundamentale 117
1.1. Distincția drepturi - libertăți.....117
1.2. Concepții asupra drepturilor și libertăților fundamentale 118
1.3. Trăsăturile drepturilor și libertăților fundamentale 119
1.4. Definiția drepturilor și libertăților fundamentale 119
§2. Apariția și evoluția drepturilor și libertăților.....119
2.1. În lume 119
2.2. În spațiul românesc 120
§3. Sistemele de protecție a drepturilor și libertăților 121
3.1. Sistemele naționale 121
3.2. Sistemele regionale 121
3.3. Sistemul internațional 123
§4. Corelația dintre reglementările naționale și cele internaționale în materia drepturilor 124
§5. Garanții pentru protecția drepturilor fundamentale.....125
§6. Clasificarea drepturilor 126
Test-grilă.....130
Bibliografie obligatorie.....131
Bibliografie suplimentară.....132

Capitolul X. Drepturile-principii.....133
§1. Universalitatea 133
§2. Neretroactivitatea legii.....135
§3. Egalitatea.....136
§4. Expulzarea.....137
§5. Extrădarea 138
§6. Protecția juridică a cetățenilor români în străinătate 139
§7. Protecția juridică a cetățenilor străini și a apatrizilor în România.....140
§8. Ocuparea funcțiilor și demnităților publice.....140
§9. Accesul liber la justiție.....141
§10. Caracterul de excepție al restrângerii unor drepturi sau libertăți 145
Test-grilă.....147
Bibliografie obligatorie.....148
Bibliografie suplimentară.....148

Capitolul XI. Drepturile inviolabile.....150
§1. Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică 150
§2. Libertatea individuală 153
§3. Dreptul la apărare.....158
§4. Dreptul la liberă circulație.....159
§5. Dreptul la viață intimă, familială și privată.....161
§6. Inviolabilitatea domiciliului 162
Test-grilă.....164
Bibliografie obligatorie 165
Bibliografie suplimentară.....166

Capitolul XII. Drepturile și libertățile social-economice și culturale.....167
§1. Dreptul la învățătură.....167
§2. Accesul la cultură.....171
§3. Dreptul la ocrotirea sănătății 173
§4. Dreptul la un mediu sănătos.....174
§5. Dreptul la muncă și la protecția socială a muncii.....175
§6. Dreptul la grevă.....178
§7. Dreptul de proprietate privată 179
§8. Dreptul la moștenire.....182
§9. Libertatea economică 182
§10. Dreptul la un nivel de trai decent 183
§11. Dreptul la căsătorie și dreptul de a întemeia o familie....185
§12. Protecția copiilor și a tinerilor.....187
§13. Protecția persoanelor cu handicap.....189
Test-grilă.....190
Bibliografie obligatorie 191
Bibliografie suplimentară.....192

Capitolul XIII. Drepturile și libertățile social-politice și drepturile-garanții.....193
§1. Libertatea conștiinței.....193
§2. Secretul corespondenței 196
§3. Libertatea de exprimare 197
§4. Dreptul la informație.....199
§5. Libertatea întrunirilor.....200
§6. Dreptul de asociere.....201

§7. Dreptul de petiționare 204
§8. Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică 205
Test-grilă 207
Bibliografie obligatorie 208
Bibliografie suplimentară 208

Capitolul XIV. Îndatoririle fundamentale ale cetățenilor 210
§1. Îndatoririle fundamentale 210
§2. Îndatorirea de fidelitate față de țară 211
§3. Îndatorirea de apărare a țării 212
§4. Îndatorirea de a contribui financiar la cheltuielile publice 212
§5. Îndatorirea de a exercita cu bună-credință drepturile și libertățile constituționale 214
Bibliografie obligatorie 214
Bibliografie suplimentară 214